

UNSUR BAHASA TEMBANG MACAPAT

Bahasa Jawa Kelas XI

Gatekna Tembang Macapat iki !

Gunung Kelud

Kadang tani sengkud nambut kardi

Para kawula kerta raharja

Ngudi pangupa jiwane

Tan lirwa tansah tuhu

Asil tetanen kang nyekapi

Lebu awu kasebar

Mireng panjeblugmu

Mangsa kala ing dhuhkita

Gawe mirising sarira rudating ati

Mitungkas mring kang lirwa

Unsur *Kebahasaan* ing Tembang Macapat

Unsur kebahasaan kang ana ing teks macapat yaiku ana 3

1. **Tembung Garba**
2. **Tembung Saroja**
3. **Tembung Kawi**

Tembung Garba

1. Tembung Garba

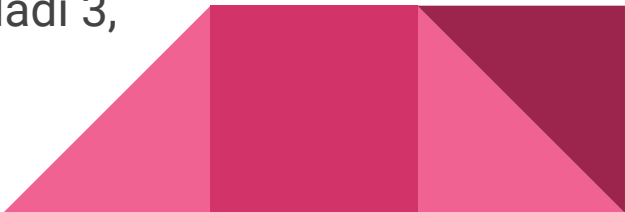
Tembung garba yaiku tembung loro sing digandheng dadi siji, sarana kanggo nyuda cacahé wanda, kanggo nyocogake cacahé wanda ing sajroning tembang, lan kanggo ngringkes tembung ing sajroning ukara.

Tuladha :

- Dadyawuh saka tembung dadi + ewuh
- Jalwestri saka tembung jalu + estri
- Maharsih saka tembung maha + resi

Saka tuladha ing dhuwur, tembung garba kaperang dadi 3,

Yaiku :

Yaiku :

- a. Tembung loro utawa luwih menawa digarba banjur muncul aksara “y”.
- b. Tembung loro utawa luwih menawa digarba banjur muncul aksara “w”.
- c. Tembung loro utawa luwih sing kagarba nganggo tembung maha, ananging tembung maha kasebut mung muni “mah”.

Tembung Saroja

2. Tembung Saroja

Tembung saroja yaiku tembung loro utawa luwih kang tegese padha utawa meh padha dienggo bebarengan ancane kanggo mbangetake.

Tuladha :

- Japa Mantra
- Padhang Jingglang
- Lila Legawa

Tembung Kawi

3. Tembung Kawi

Tembung Kawi rinaket banget karo basa rinengga (basa kang apik) jalaran tembung kawi akeh digunakake ing basa rinengga. Basa rinengga yaiku basa kang digunakake kanggo nggambarake kaendahan lan kawibawan.

Tuladha :

- Samirana = Angin
- Badra = Rembulan
- Driya = Ati

MATUR NUWUN

